

Luonnontaitteen museo – Anni Rapinoja esittää
NÖYRÄ SÄÄ: ILMOJENENNUSTAJAT

Sunnuntaina 27. syyskuuta, 2026

***Kun vitsalintu valittaa, tulee nöyrä sää.
Pieni kuun kehä ennustaa isoa nöyrää
säätä, mutta iso kehä pientä nöyrää säätä.***

Samuli Paulaharju, *Kuvauksia Hailuodosta*, 1914

Kuva: Ulla Taipale

Samuli Paulaharjun *Kuvauksia Hailuodosta* -kirja (1914) oppaanaan, taiteilija Lotta Petronellan esitys *Nöyrä sää: Ilmojenennustajat* tuo nykyhetkeen tietämistä, joka on perintöä kaukaa menneisyydestä. Sää ja tuulet määrittävät yhä vahvasti luotolaisten elämää. Etsimme ja keräsimme luotolaisten parista sanontoja, lauseita, muistelmia, reseptejä ja lokikirjoja tuulesta, sumusta, ruskasta, yönpimittäjästä ja merestä. Tietoa, jota ei välttämättä ole kirjattu, mutta joka elää saarella, sen kehollisessa ja kollektiivisessä muistissa.

Minne käsin tähti lentää, sieltä rupeaa tuulemaan, Paulaharju kirjoittaa. Miten tuulen ja lintujen kertomaa luetaan ja tulkitaan nyt?

Esitys tapahtuu kolmessa kohtauksessa yhteistyössä luotolaisten kuorojen, tietäjien ja tekijöiden kanssa. SEOlla tankataan sään värittämää laulantaa ja elektronista tuulta, Piilin historiallinen pirtti muuttuu kulinaariseksi laboratorioksi ja lopuksi kokoonnutaan iltavesperiin luodon länsirannalle, Marjaniemen majakan läheisyyteen, missä hämärän eri vaiheet vastaanotetaan merelle soittaen.

Tapahtuman on kuratoinut Ulla Taipale ja se on osa *Luonnontaitteen museo – Anni Rapinojan* ohjelmaa. Se toteutetaan Koneen säätiön tuella.

TAPAHTUMAPAIKAT JA -AJAT:

Klo 11.15 Hailuodon SEO (Luovontie 224)

Hailuodon SEO on luotolaisten kohtauspaikka, jossa auton tankkauksen lisäksi nautitaan kahvia ja sielunruokaa. Saaren laulajista, eli Hailuodon kirkkokuorosta ja Sirkeistä Sirkuttajista, koostuva kokoonpano tarjoaa yleisölle musikaalisen tuokion taiteilija Lotta Petronellan ohjaamana ja kanttori Tiina Saukkoriipi-Haapalan säestyksellä. Kansantieteilijä Samuli Paulaharjun (1875–1944) johdatuksella muistellaan saaren sääolosuhteita ja niiden ennustamisen tapoja ennen ja nyt.

SEOn isäntä Ilpo Tuukkanen tarjoaa yleisölle kääretorttukahvit.

Klo 13.30 Piilin pirtti (Pölläntie 103)

Nöyriksi niitä sanottiin, ja nöyrät ne olik.

Kun sää on nöyrä, pitää jokapäiväinen leipä valmistaa siitä, mitä on. Piilin historiallisessa pirtissä leivotaan ja maistellaan katovuosien leipää, jota Hailuodossakin joskus jouduttiin jatkamaan jäkälällä ja kalanruodoilla. Kulinaarisia kokeiluja täydennetään tarinoilla nöyristä vuosista kauan sitten. Piilin tilat tarjoaa käyttöön Eila Seinijoki.

Klo 19.30 Marjaniemen majakka, auringonlasku ja hämärä

Iltavesper Marjaniemen majakan juurella päättää päivän hämärän eri vaiheisiin Pipsa Penttilän alttosaksofonin kutsumana. Hämrän ylistyksen lukee kirjailija Anne-Maria Haapala. Pimeys vastaanotetaan hiljentymällä yhdessä meren äärelle – kuunnellaan tuulta ja soitetaan saaren päättyvälle päivälle.

Voit osallistua päivän jokaiseen kolmeen tapahtumaan tai valikoida itselle mieluisimmat. Liikkuminen eri paikkojen välillä tapahtuu omilla autoilla. Marjaniemeen voit ottaa mukaan oman kellon, huilun tai ääniraudan!

***Lotta Petronella** on elokuvantekijä, taiteilija ja kirjoittaja, sekä CAA Contemporary Art Archipelago -kollektiivin toinen perustajajäsen. Viimeiset kymmenen vuotta hän on johtanut monitaiteellista Själo Poeisis -tutkimusprojektia Seilin saarella, Saaristomerellä. Taiteellisessa työskentelyssään hän tutkii arkistojen politiikkaa, ekologista vastavuoroisuutta ja hiljaista ei-kirjattua tietoa. Hänen työnsä ovat pitkäkestoisia ja paikkasidonnaisia. Hän työskentelee performanssin, elokuvan, interventioiden, kasvien, rituaalien ja kuorojen kanssa. Hänen töitään on esitelty kansainvälisesti elokuvafestivaaleilla ja taidetiloissa, kuten Helsinki Biennaali 2023, Flux Factory New York, The Kadist/Pariisi, Casco Art Institute/Utrecht, Centre of Art and Ecology Goldsmiths/Lontoo, New Performance/Turku, Rakkautta ja Anarkiaa, Cph:Dox, YLE, SVT, Netflix ja RTE.*